

Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20900>

Özet

Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i (EPPÖ), bireylerin emeklilik dönemine yönelik gösterdikleri haz?rl?k düzeyini ve planlama süreçlerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, emeklili?in yalnızca finansal bir geçif olmaktan öte, **Ya?am Tarz?**, **Psikososyal** ve **Sa?lık** boyutları da içeren çok boyutlu bir süreç olduğunu kabul eder. Ölçe?in Türkçe uyarlaması, Gülay Günay tarafından yapılmif olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik standartları karşıladığı belirlenmiştir. Ölçek, çalı?an yeti?kinlerin emeklili?e ne kadar haz?rlı oldukları ve bu süreçte hangi alanlara odaklandıkları belirlemeye yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler

Emeklilik planlaması, emeklilik haz?rlığı, ya?am tarzı planlaması, finansal planlama, psikososyal planlama, geçerlik, güvenirlik, geriatri.

Yazarlar

Gülay Günay (Uyarlama Sorumlusu)

Amaç

Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin emeklilik geçif sürecini dört ana alanda (Finansal, Ya?am Tarz?, Psikososyal ve Sa?lık) ne kadar aktif ve kapsamlı bir şekilde planladıkları ölçmektir. Ölçek, planlama sürecinin farklı boyutları ayrı?t?rarak, ara?tırmacılara ve danışmanlara, bireylerin hangi alanlarda daha fazla deste?e veya e?itime ihtiyaç duydukları belirleme imkanı sunar.

Bu araç, özellikle çalı?an yeti?kinlerin emeklili?e yönelik algıları, tutumları ve eylemlerini nicel olarak de?erlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçe?in uygulanmasıyla elde edilen veriler, **emeklilik öncesi e?itim programları** içeriğini şekillendirmede ve ilgili psikososyal müdahaleleri planlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i, emeklili?e haz?rlık sürecini temsil eden dört ayrı alt boyuttan oluşan çok faktörlü bir yapıya ölçmektedir. Ölçek, toplamda 49 maddeden oluşmaktadır ve her bir alt boyut, bireyin emeklilik sonrası ya?amının farklı bir yönüne odaklanmaktadır:

Finansal Planlama Süreci: Emeklilikte maddi yeterlili?in sağlanmasına yönelik atılan adımlar

ve yapılan tasarruflar değerlendirir (14 madde).

Yaşam Tarzı Planlama Süreci: Emeklilik sonrası zamanın nasıl geçirileceği, hobiler ve günlük rutinler üzerine yapılan düşünce ve hazırlıklar inceler (11 madde).

Psikososyal Planlama Süreci: Emekliliğin sosyal roller, ilişkiler ve kimlik üzerindeki etkilerine yönelik hazırlık düzeyini ölçer (12 madde).

Sağlık Planlama Süreci: Emeklilik döneminde sağlığı kalmaya yönelik önleyici adımlar, sağlık kontrollerini ve fiziksel aktivite planlarını kapsar (12 madde).

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla **açıklayıcı faktör analizi** uygulanmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser-Meyer Olkin (KMO) ve Bartlett testi sonuçları incelenmiştir. KMO örneklem uygunluğu test sonucu 0.81 olarak bulunmuştur; bu değer, verilerin faktör analizi için oldukça uygun olduğunu göstermektedir.

Bartlett testinin sonuçları ($X^2=5712.77$, $SD=1128$, $p<0.01$) istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Bu anlamlılık, değişkenler arasında yeterli düzeyde korelasyon olduğunu ve dolayısıyla faktör yapısının çıkarılabileceğini teyit etmektedir. Ölçeğe ait maddelerin elde edilen faktör yük değerleri 0.46 ile 0.91 arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili alt boyutları güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçeğin tüm maddelerine ait genel Cronbach Alfa değeri 0.88 olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Alt ölçeklere ilişkin Cronbach Alfa değerleri ise şöyledir: Finansal Planlama Süreci 0.75, Yaşam Tarzı Planlama Süreci 0.68, Psikososyal Planlama Süreci 0.79 ve Sağlık Planlama Süreci 0.52.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını ölçmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik katsayısı da hesaplanmıştır ve bu değer 0.86 olarak bulunmuştur. Ayrıca, ölçeğin iki yarım güvenilirlik katsayısı (split-half reliability) 0.87 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek değerler, ölçeğin zamanla tutarlı sonuçlar ürettiğini ve genel olarak güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır. Alt ölçek puanları ile toplam ölçek puanı arasındaki korelasyonların da anlamlı olduğu gözlemlenmiştir.

Faktör Analizi

Emekliliği Planlama Süreci Ölçeği'nin faktör yapısı, orijinal yapıya uygun olarak dört alt boyutlu bir modelle incelenmiştir. Yapılan faktör analizi, verilerin faktörleştirilmeye uygun olduğunu

(KMO=0.81) ve maddelerin bu dört boyuta da yüksek faktör yükleri (0.46-0.91) ile desteklendiğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türkiye bağlamında da **emeklilik planlama** kavramını Finansal, Yaşam Tarzı, Psikososyal ve Sağlık boyutları olarak ayrıştırabildiğini kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Dört alt boyuttan ve toplam 49 maddeden oluşan öz bildirim ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çalanan Yetkinler (Özellikle emekliliğe yakın dönemdeki bireylerin planlama davranışlarını ölçmek için uygundur.)

Yaş Grubu: Yetkin

Popülasyon Detayları: Orijinal Türkçe uyarlama çalışması Karabük Üniversitesi örneği üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Maddeler 5'li Likert tipi bir dereceleme formatında yanıtlanmaktadır (1= Tamamen Katılmıyorum - 5= Tamamen Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Emeklilik planlama süreci, psikometrik araç, faktör analizi, KMO, test-tekrar test, yaşam geçişleri, gerontoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: ggunay@karabuk.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2013 yılında tamamlanmış ve yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanılması için sorumlu yazar Gülay Günay ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ölçeğin orijinal makalesi Turkish

Journal of Geriatrics dergisinde yay?nlanm??t?r.

Referanslar

Günay, G. (2013). Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?inin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?n?n yap?lmas?:Karabük Üniversitesi örne?i. *Turkish Journal of Geriatrics*, 16(1), 84-94.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu ba?lant?dan indirilebilir: [emekliligi-planlama-sureci-olcegi-toad.pdf](#)

Emeklili?i Planlama Süreci Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Finansal Planlama Süreci (14 m): Emeklilikteki Finansal durumum hakk?nda dü?ünmeye ba?lamak için daha çok erken.

Ya?am Tarz?n? Planlama Süreci (11 m): Emeklilikte zaman?m? nas?l geçirece?im hakk?nda çok fazla dü?ünüyorum.

Psikososyal Planlama Süreci (12 m): Emeklilik için yeni aktiviteler geli?tirmek gerekli.

Sa?I??? Planlama Süreci (12 m): Emekli insanlar?n rolleri hakk?nda ailemle s?k s?k konu?uyorum.